

Aan

De Voorzitter van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
13 april 2007		OI/REB/PNN 7044691.b75	3

Onderwerp

Voorstel Nederlandse steunkaart

Op 4 maart 2006 heeft de Europese Commissie de richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen 2007 - 2013 gepubliceerd. Op grond hiervan kunnen de lidstaten een zogenoemde steunkaart opstellen waarop de gebieden staan afgebakend waar regionale steunmaatregelen kunnen worden ingezet.

Ik stuur u hierbij het voorstel, onder voorbehoud van goedkeuring van de Europese Commissie, voor de Nederlandse steunkaart voor de periode 2007 – 2013. Dit voorstel is besproken met de betreffende regio's en informeel met de Europese Commissie. In april 2007 wil ik het voorstel officieel aan de Europese Commissie voorleggen.

In mijn voorstel zal ik u eerst de Europese kaders voor staatssteun schetsen waar de regionale steunmaatregelen een onderdeel van vormen. Vervolgens zet ik de uitgangspunten voor de Nederlandse steunkaart uiteen, waarna ik in ga op de criteria van de Europese Commissie.

Vervolgens zal ik mijn voorstel voor de steunkaart uiteenzetten. Ik zal in de eerste plaats een voorstel presenteren voor de periode 2009 – 2013. Voor deze periode mag een steunkaart worden samengesteld met een maximale bevolkingsdekking van 7,5% (zie toelichting). In de overgangperiode 2007 – 2008 geldt een bevolkingsdekking van 9,9%. Omdat vanaf 2009 de meest scherpe keuzes moeten worden gemaakt, begin ik met een voorstel voor deze periode.

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 20, Den Haag

Doorkiesnummer
070 - 379 6420

Telefax
070 - 379 6095

Hoofdkantoor
Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC 's-Gravenhage

Telefoon (070) 379 89 11
Telefax (070) 347 40 81
Email ezpost@minez.nl
Website www.minez.nl

Behandeld door
Peter van Asperen en Ingo Hosper

Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

Het maken van keuzes impliceert dat ik niet aan alle wensen kan voldoen. Ik zal voor de gebieden die niet op de steunkaart komen, aangeven waarom ik deze keuze heb gemaakt.

(w.g.) Maria J.A. van der Hoeven

Voorstel Nederlandse steunkaart

1. Europees kader voor staatssteun

In 2005 heeft de Europese Commissie het State Aid Action Plan gepresenteerd. Dit actieplan is een overkoepelend plan over het staatssteuncontrolebeleid. De Europese Commissie heeft hiermee de koers voor de komende jaren bepaald. De belangrijkste doelen die de Europese Commissie zich heeft gesteld zijn:

- Minder en beter gerichte staatssteun;
- Een verfijnde economische aanpak;
- Meer doelmatigheid op het gebied van procedures, een betere handhaving, grotere voorspelbaarheid en meer transparantie;
- Een gedeelde verantwoordelijkheid voor de Europese Commissie en de lidstaten.

Als vervolg op het actieplan zijn inmiddels de volgende Europese steunkaders gewijzigd: kader voor onderzoek & ontwikkeling & innovatie, de richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen, de risicokapitaalrichtlijn en de 'de minimis' vrijstellingsverordening. De herziening van het milieu steunkader wordt naar verwachting in de loop van 2007 afgerond. Naast deze steunkaders is er nog een aantal andere kaders dat nog niet gewijzigd is, waaronder de vrijstellingsverordeningen voor MKB, werkgelegenheid en opleidingssteun.

Op 4 maart 2006 heeft de Europese Commissie de nieuwe richtsnoeren regionale steun gepubliceerd. In de richtsnoeren staan de voorwaarden waaronder Lidstaten *nationale* investeringssteun, voor vestiging, uitbreiding of fundamentele wijziging van het productieproces, kunnen verlenen aan bedrijven in de zogenaamde steunkaartregio's.

Regionale steunmaatregelen zijn volgens de Europese Commissie alleen toegestaan indien ze spaarzaam en evenredig worden ingezet. De Europese Commissie heeft daarom bepaald dat het totale aandeel van de bevolking in de steungebieden (bevolkingsdekking) aanzienlijk lager moet liggen dan het totale aandeel van de bevolking in niet-steungebieden.

Op basis van de richtsnoeren kan elke lidstaat een steunkaart voor de periode 2007-2013 aanmelden bij de Europese Commissie.

2. Uitgangspunten Nederlandse steunkaart

2.1. Bevolkingsdekking

De binnenlandse regionale verschillen van de lidstaat en de relatieve positie van de lidstaat binnen de Europese Unie (gemeten naar bruto binnenlands product per hoofd van de bevolking gemeten in koopkrachtstandaard en werkloosheid) zijn bepalend voor de maximale bevolkingsdekking per lidstaat. De Europese Commissie heeft vastgesteld dat

de bevolkingsdekking in Nederland voor de periode 2007 – 2008 maximaal 9,9% mag bedragen en voor de periode na 2008 7,5% (bevolking per 1 januari 2003). Voor de steunkaart voor de periode 2000 – 2006 bedroeg de bevolkingsdekking nog 15%.

2.2. Uitgangspunten

Voor het vaststellen van de Nederlandse steunkaart zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De gebieden die op de steunkaart staan moeten voldoen aan de criteria die de Europese Commissie heeft gesteld,
- Conform de wens van de vorige Tweede Kamer moet het gaan om gebieden die grenzen aan gebieden op de Duitse en Belgische steunkaart en waar sprake is van een ongelijk speelveld met betrekking tot regionale steunmaatregelen. Voorkomen moet worden dat ondernemers puur vanwege investeringssubsidies kiezen voor een investering over de grens in Duitsland of België in plaats van Nederland. In de motie Snijder Hazelhoff¹ van 12 oktober 2004 heeft de vorige Tweede Kamer daarbij specifieke aandacht gevraagd voor de grensregio's Noord – Nederland, Zuid – Nederland en Twente.
- In de gebieden die op de steunkaart staan moeten voldoende investeringen van enige omvang te verwachten zijn. Op grond van de steunkaart kan subsidie worden verleend en die is het meest effectief in de gebieden waar investeringen te verwachten zijn.

2.3. Grensgebieden - Steunkaarten van Duitsland en België

De steunkaarten van Duitsland en België zijn al goedgekeurd door de Europese Commissie. De gebieden op de Duitse en Belgische steunkaarten geven nog steeds aanleiding om het uitgangspunt van grensgebieden te handhaven.

In Noordwest – Duitsland staan gebieden op de steunkaart die aan Nederland grenzen. Het gaat dan om gebieden in Nedersaksen die grenzen aan Noord Nederland. In Noordrijn Westfalen (NRW) staan gebieden in het Noorden van de deelstaat op de steunkaart, zoals Gelsenkirchen. Hoewel deze gebieden niet direct grenzen aan Nederland gaat het wel om gebieden die als vestigingslocatie concurreren met Nederlandse grensgebieden.

In België is een steunkaart goedgekeurd met daarop delen van Belgisch Limburg. Deze gebieden grenzen aan het zuiden van Limburg.

---

¹ *Kamerstukken II*, Vergaderjaar 2004 – 2005, 29 697, nr. 8.

3. Criteria van de Europese Commissie

Een steunkaart moet worden samengesteld uit aaneengesloten gebieden met een minimaal inwonertal van 100.000. Verder wordt gekeken naar het inkomen per hoofd in relatie tot het gemiddelde van de 25 lidstaten van de Europese Unie (driejaargemiddelde voor de periode 2000 – 2002) **of** het werkloosheidspercentage in vergelijking tot het nationale gemiddelde (driejaargemiddelde 2001 – 2003). De Europese Commissie heeft zelf een lijst overhandigd waarop de gebieden staan die aan deze criteria voldoen. In bijlage I is hiervan een overzicht opgenomen.

Ook delen van deze gebieden kunnen op de steunkaart worden geplaatst, mits ze aan de criteria van de Europese Commissie blijven voldoen. De Europese Commissie heeft laten weten een steunkaart toe te laten op het niveau van deelgemeenten of dorpen.

4. Voorstel Nederlandse steunkaart

Aan de hand van de uitgangspunten van de steunkaart heb ik in de eerste plaats een steunkaart samengesteld voor de periode 2009 – 2013. In deze periode moeten de meest scherpe keuzes worden gemaakt. Vervolgens is bekeken welke gebieden in de overgangperiode van 2007 – 2008 kunnen worden toegevoegd. Op grond van de uitgangspunten kom ik voor de periode 2009 – 2013 tot een steunkaart met daarop gebieden in Limburg (bevolkingsdekking 2,08%) en de kernzones van Noord Nederland (5,39%). Voor de overgangperiode zullen de Gemeenten Urk en Lelystad op de steunkaart komen. Ik zal mijn voorstel in deze paragraaf toelichten. In bijlage II is een overzicht opgenomen van de gebieden die op de steunkaart komen en in bijlage III is de steunkaart geografisch weergegeven.

4.1. Periode 2009 – 2013: Limburg

De Corop-gebieden Midden en Zuid Limburg voldoen aan de criteria van de Europese Commissie.

Het gaat hier om grensgebieden die in ieder geval grenzen aan gebieden op de Belgische steunkaart. De gebieden grenzen niet direct aan de steunkaart van Noordrijn Westfalen. Toch concurreert Limburg als vestigingslocatie met deze gebieden. Op de steunkaart van Noordrijn Westfalen staat bijvoorbeeld Gelsenkirchen dat door het Nederlandse bedrijf Scheuten als serieus vestigingsalternatief wordt gezien.

Niet alle gemeenten in Midden en Zuid Limburg zullen op de steunkaart worden geplaatst. Om te bepalen welke gemeenten wel op de steunkaart komen, vormt de vorige steunkaart het uitgangspunt. De gemeenten waar in het verleden relatief weinig projecten vanuit het Besluit subsidies regionale investeringsprojecten 2000 - BSRI 2000 zijn

ondersteund, zullen niet op de steunkaart komen. Het gaat dan om de gemeenten Kerkrade, Landgraaf, Echt – Susteren en Maasbracht.

Als gevolg van de gemeentelijke herindeling zal de Gemeente Sittard-Geleen als geheel op de steunkaart komen. Op de vorige steunkaart stond alleen Geleen.

Ten opzichte van de vorige steunkaart zal de gemeente Maastricht aan de steunkaart worden toegevoegd (met uitzondering van enkele dorpen aan de rand van de gemeente). Het gaat hier om een grensgemeente die als vestigingslocatie moet concurreren met gebieden op de Duitse en Belgische steunkaart. Verder verwacht ik in deze gemeenten investeringen die ondersteund kunnen worden door middel van een subsidieregeling. In de periode 2004 – 2006 heeft de Directie Buitenlandse Investeringen in Nederland (DBIN) van mijn Ministerie bijvoorbeeld drie buitenlandse investeerders in Maastricht begeleid. Omdat Maastricht meer dan 100.000 inwoners telt kan het als afzonderlijk gebied op de steunkaart worden geplaatst.

In de gebieden die in Limburg op de steunkaart komen liggen grootschalige bedrijventerreinen, zoals het terrein Chemelot in Geleen of Avantis in Heerlen. In deze gebieden zijn dus investeringen van enige omvang te verwachten.

4.2. Periode 2009 – 2013: Noord Nederland

De Provincies Groningen, Friesland en Drenthe voldoen aan de criteria van de Europese Commissie.

Conform de motie Snijder Hazelhoff beschouw ik het Noorden als een grensgebied dat als vestigingslocatie moet concurreren met gebieden op de steunkaart van bijvoorbeeld Nedersaksen.

In het Noorden zal de steunkaart zich concentreren in de kernzones. Het gaat hier om gebieden waar de economische ontwikkeling en massa over het algemeen hoger is dan in andere gebieden in het Noorden. Tevens is in deze gebieden sprake van een hogere werkloosheid. In de kernzones liggen grootschalige bedrijventerreinen waar onder andere internationaal georiënteerde bedrijven zich vestigen of zouden kunnen vestigen. Er zijn hier dus investeringen van enige omvang te verwachten.

Ook in mijn beleid met betrekking tot Pieken in de Delta voor Noord Nederland richt ik mij op de kernzones en in de strategische agenda van het Samenwerkingsverband Noord – Nederland (SNN) is het concept eveneens als een van de uitgangspunten opgenomen. De kernzones vormen dus een onderdeel van beleid.

4.3. Periode 2007 – 2008

Voor de periode 2007 – 2008 kan een steunkaart worden opgesteld met een bevolkingsdekking van maximaal 9,9%.

Voor deze periode zal ik de gemeenten Lelystad en Urk op de steunkaart laten staan. Deze gemeenten stonden ook op de vorige steunkaart. In deze gemeenten kunnen tot uiterlijk 2008 verplichtingen uit Structuurfondsen worden aangegaan (uitfasering Doelstelling 1) en om deze verplichtingen aan te kunnen gaan zou de steunkaart nodig kunnen zijn.

Daarnaast worden voor de periode 2007 – 2008 gemeenten uit Limburg en Noord Nederland toegevoegd. In bijlage II staat aangegeven om welke gebieden het gaat.

5. Steunintensiteiten Nederlandse steunkaart

De Europese Commissie heeft bepaald dat de steunintensiteit in de gebieden op de steunkaart niet meer mag bedragen dan 15%. Dit percentage wordt echter verlaagd tot 10% in gebieden met een hoger inkomen per hoofd dan het gemiddelde van de 25 lidstaten van de Europese Unie en een lager werkloosheidspercentage dan het gemiddelde werkloosheidspercentage van de 25 lidstaten. Voor Nederland betekent dit dat in de gebieden Noord Friesland, Overig Groningen, Delfzijl en omgeving, Zuidwest Drenthe en Zuid Limburg het percentage moet worden verlaagd tot 10%. In de gebieden Oost Groningen, Zuidwest Friesland, Zuidoost Friesland, Noord Drenthe en Zuidoost Drenthe bedraagt het percentage 15%.

6. Gebieden die niet voor de steunkaart in aanmerking komen

Bij het opstellen van de steunkaart moet ik vooral voor de periode 2009 – 2013 scherpe keuzes maken. Dit impliceert dat ik niet aan alle wensen kan voldoen. Uiteraard zijn andere keuzes mogelijk, maar dat betekent dat gebieden die nu in het voorstel zijn opgenomen niet meer op de steunkaart kunnen worden geplaatst. Het zou dan bijvoorbeeld kunnen gaan om Maastricht (bevolkingsdekking 0,69%) of de kernzone Leeuwarden – Harlingen in Noord Nederland (bevolkingsdekking 0,76%).

Twente

Op de vorige steunkaart stond een aantal gemeenten in Twente, te weten Almelo, Hengelo, Oldenzaal, Borne, Wierden, Rijssen en Enschede. Twente voldoet aan de criteria van de Europese Commissie en het is in de motie Snijder-Hazelhof aangehaald als grensregio. Toch heb ik er voor gekozen om de gemeenten in Twente niet op de steunkaart te plaatsen.

In de eerste plaats is er in het verleden niet veel gebruik gemaakt van regionale steunmaatregelen. Zo is in de periode 2000 – 2006 geen enkel bedrijf geweest die

subsidie uit hoofde van het BSRI toegezegd heeft gekregen. Als bijvoorbeeld de gemeente Enschede (deze gemeente ligt het dichtst bij de grens) op de steunkaart zou worden geplaatst betekent dit overigens een additionele bevolkingsdekking van 0,9%.

Flevoland

De provincie Flevoland heeft gepleit voor toevoeging van de Gemeenten Urk en de Noordoostpolder. Beide gemeenten passen niet binnen de uitgangspunten van de steunkaart. Zo gaat het hier niet om grensgebieden. Hiervan uitgaande is toevoeging van deze gemeenten dan ook niet het meest voor de hand liggende alternatief. Gemeenten in Twente zouden dan bijvoorbeeld eerder in aanmerking komen. Ik heb al aangegeven waarom ik hier niet voor heb gekozen.

Omdat in de gemeenten Urk en Flevoland het inwonertal lager is dan 100.000 (vereiste van de Europese Commissie) zullen aansluitende gemeenten in Friesland aan de steunkaart moeten worden toegevoegd. De bevolkingsdekking zal dan uitkomen op 0,6%.

Steenwijkerland en Harderberg

Op de vorige steunkaart stonden de gemeenten Steenwijkerland en Harderberg. Deze gemeenten liggen in gebieden die niet aan de criteria van de Europese Commissie voldoen en zijn niet in het voorstel opgenomen.

Stadswijken

Ik heb er voor gekozen om stadswijken niet op de steunkaart te plaatsen. Dit zou een zeer hoge additionele bevolkingsdekking betekenen. Ter illustratie: de bevolkingsdekking in de Gemeente Rotterdam bedraagt 3,7%. In stadswijken gaat het met name om steun aan het MKB en hiervoor kunnen de mogelijkheden binnen de MKB- en de minimis vrijstellingsverordening worden benut. Het is dus niet nodig stadswijken aan de steunkaart toe te voegen.